

ผลของตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีต่อพฤติกรรมเชื้อเพื่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นางสาวจรรยา นาคะรัต

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-530-3

010707

EFFECTS OF SYMBOLIC MODELS ON GENEROUS BEHAVIOR OF
PRATHOM SUKSA FIVE STUDENTS

Miss Chanjar Nakarat

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลของตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีต่อพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ชื่อนิสิต	นางสาวจรรยา นาคะรัต
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยค้ำสตราจารย์ ดร.ธีระพร อูวรรณโณ
ภาควิชา	จิตวิทยา
ปีการศึกษา	2527

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีต่อพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ ตามการสังเกตการณ์ทั้ง 5 กล่าวคือ สภาวะการณ์ตัวแบบแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อและพูดสนับสนุน การเอื้อเฟื้อ แสดงพฤติกรรมไม่เอื้อเฟื้อแต่พูดสนับสนุนการเอื้อเฟื้อ แสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อแต่ ไม่พูดสนับสนุนการเอื้อเฟื้อ ไม่แสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อแต่พูดสนับสนุนการเอื้อเฟื้อและสภาวะการณ์ ควบคุม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเจ้าการบุญ อ่าเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 50 คน นักเรียนเหล่านี้ถูกกลุ่มเข้าสภาวะการณ์ 5 สภาวะการณ์ข้างต้น สภาวะการณ์ละ 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองในช่วงแรกคือ การฉายแถบบันทึกภาพให้ เด็กดูตามสภาวะการณ์ที่เด็กถูกกลุ่มเข้าการทดลอง จากนั้นในช่วงหลังของการทดลองก็ให้เด็กเล่นเกมต่อภาพปริศนาและเปิดโอกาสให้เด็กบริจาคบัตรรางวัลให้การกุศล จำนวนบัตรรางวัลที่เด็ก บริจาคเป็นตัวแปรตามคือ พฤติกรรมเอื้อเฟื้อ สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Dunn

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กในสภาวะการณ์ตัวแบบแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อและพูดสนับสนุนการเอื้อเฟื้อ แสดง พฤติกรรมเอื้อเฟื้อมากกว่าเด็กในสภาวะการณ์ตัวแบบแสดงพฤติกรรมไม่เอื้อเฟื้อแต่พูดสนับสนุนการเอื้อเฟื้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$)
2. เด็กในสภาวะการณ์ตัวแบบแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อและพูดสนับสนุนการเอื้อเฟื้อ แสดง พฤติกรรมเอื้อเฟื้อไม่แตกต่างจากเด็กในสภาวะการณ์ตัวแบบแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อแต่ไม่พูดสนับสนุน การเอื้อเฟื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เด็กในสภาพการณ์ตัวแบบแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อและพูดสนับสนุนการเอื้อเพื่อแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อมากกว่า เด็กในสภาพการณ์ตัวแบบไม่แสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อแต่พูดสนับสนุนการเอื้อเพื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$)

4. เด็กในสภาพการณ์ตัวแบบแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อและพูดสนับสนุนการเอื้อเพื่อแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อมากกว่า เด็กในสภาพการณ์ควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$)

5. เด็กในสภาพการณ์ตัวแบบแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อแต่ไม่พูดสนับสนุนการเอื้อเพื่อแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อมากกว่า เด็กในสภาพการณ์ตัวแบบไม่แสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อแต่พูดสนับสนุนการเอื้อเพื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$)

6. เด็กในสภาพการณ์ตัวแบบแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อแต่ไม่พูดสนับสนุนการเอื้อเพื่อแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อมากกว่า เด็กในสภาพการณ์ตัวแบบควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$)

7. เด็กในสภาพการณ์ตัวแบบไม่แสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อแต่พูดสนับสนุนการเอื้อเพื่อแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อไม่แตกต่างจากเด็กในสภาพการณ์ตัวแบบควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Effects of Symbolic Models on Generous Behavior of
Prathom Suksa Five Students

Name Miss Chanjar Nakarat

Thesis Advisor Assistant Professor Theeraporn Uwanno, Ph.D.

Department Psychology

Academic Year 1984

Abstract

The purpose of this research was to study the effects of symbolic models under five conditions : 1) practice generosity and preach generosity group; 2) practice selfishness but preach generosity group; 3) practice generosity without preaching group; 4) preach generosity without practicing group; and, 5) control group. The subjects were Prathomsuksa five pupils from Jakarnboon School, Amphoe Muang, Changwat Pitsanuloke. Fifty subjects were randomly assigned to the five groups such that each group consisted of ten pupils. Each subject viewed a videotape portraying a female model who played a game and then either practiced generosity and preached generosity by donating coupons to charity, or practiced selfishness but preached generosity, or practiced generosity without preaching, or preached generosity without practicing, or neither practiced nor preached. After viewing the videotape each subject was asked to play the same game as the model had played. Then each subject was given the opportunity to donate coupons to charity. The data were analysed by using One-way Analysis of Variance and Dunn's Multiple Comparisons.

The results indicate that :

1. The practice generosity and preach generosity group donates coupons significantly more than the practice selfishness but preach generosity group ($P < .01$).
2. The practice generosity and preach generosity group does not donate coupons significantly more than the practice generosity without preaching group.
3. The practice generosity and preach generosity group donates coupons significantly more than the preach generosity without practicing ($P < .01$).
4. The practice generosity and preach generosity group donates coupons significantly more than the control group ($P < .01$).
5. The practice generosity without preaching group donates coupons significantly more than the preach generosity without practicing ($P < .01$).
6. The practice generosity without preaching group donates coupons significantly more than the control group ($P < .01$).
7. The preach generosity without practicing group does not donate coupons more than the control group.

กิตติกรรมประกาศ

สัมฤทธิ์ผลของวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยค้ำสตราจารย์ ดร. วีระพร อูวรรณโณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ทั้งความรู้และประสบการณ์ในการศึกษาด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการทำวิจัยกับผู้วิจัยเป็นอย่างมาก ตลอดจนให้คำแนะนำชี้แจงและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและความกรุณาของอาจารย์ ซึ่งขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนคำการบุญ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนมีมานะวิทยา อาจารย์ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ พร้อมทั้งขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่เข้าร่วมการวิจัย

ขอขอบคุณมูลนิธิเด็กบ้านทานตะวันที่ให้อุปกรณ์บางส่วนในการทำวิจัย อาจารย์ทองลุ่ม ลุ่มเกตุ ผู้ควบคุมการถ่ายภาพแบบบันทึกภาพ คุณธัญญาลักษณ์ โรดิตเสถียร ที่แสดงเป็นตัวแทนในแบบบันทึกภาพ คุณนิศยา ธนบริบูรณ์พงศ์ ที่สัปดาห์ให้เป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ รวมทั้งเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณสภามหาวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยเป็นเงิน 2,700 บาท

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ และทุนทรัพย์ในการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จรรยา นาคะรัต

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญญัตินิตยสาร.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	
ปัญหา.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
✓ แนวความคิด ทฤษฎีพื้นฐานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
✓ วัดถูประสังคัยของการวิจัย.....	21
ขอบเขตของการวิจัย.....	21
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	23
ความหมายของคำที่ใช้.....	23
✓ สัมมตฐานในการวิจัย.....	24
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	25
2. ✓ วิธีดำเนินการวิจัย.....	26
✓ กลุ่มตัวอย่าง.....	26
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	28
วิธีดำเนินการและขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
การเตรียมการก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34

บทที่

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
4. การอภิปรายผลการวิจัย.....	41
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	56
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก.....	69
ภาคผนวก ก.	70
ภาคผนวก ข.	74
ภาคผนวก ค.	76
ภาคผนวก ง.	77
ภาคผนวก จ.	105
ประวัติผู้วิจัย.....	106

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. การสกัดกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการกระทำและการพูดของตัวแบบ	27
2. การแสดงของตัวแบบและการบันทึกพฤติกรรมภายหลังการทดลองในกลุ่มทดลองแต่ละกลุ่ม	32
3. จำนวนเด็กในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสภาพการถือการกระทำและการพูดของตัวแบบ	36
4. มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนสูงสุดและช่วงความเชื่อมั่น 95% ของบัตรรางวัลที่ผู้ร่วมการทดลองบริจาคจำแนกตามสภาพการถือการกระทำและการพูดของตัวแบบ	37
5. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F) ของจำนวนบัตรรางวัลที่ผู้ร่วมการทดลองบริจาค	38
6. การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจำนวนบัตรรางวัลที่ผู้ร่วมการทดลองบริจาคเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Dunn จำแนกตามการจัดสภาพการถือ	39

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย